

**VALTAKUNNALLISET TEEMAT EU-OHJELMAKAUDELLE 2021-2027**

|                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Valtakunnallinen teema</b>                                                              | <p>Erityistavoite:</p> <p>Polkuja töihin (ET 4.1.)</p> <p>Uutta osaamista työelämään (ET 4.2.)</p> <p><b>Työmarkkinoiden kohtaanto</b></p> <p>RU: Matchning på arbetsmarknaden</p> <p>EN: Matching of labour supply and demand in the labour market</p>                           |
| <b>Välittävän toimielimen yhteyshenkilö(t)</b>                                             | <p>Keski-Suomen ELY-keskus</p> <p><b>Satu Tuimala</b> +358 295 024 019,<br/><a href="mailto:satu.tuimala@ely-keskus.fi">satu.tuimala@ely-keskus.fi</a></p> <p><b>Mika Villa</b>, +358 295 022 776,<br/><a href="mailto:mika.villa@ely-keskus.fi">mika.villa@ely-keskus.fi</a></p> |
| <b>Koordinaatiohankkeen yhteyshenkilö(t)</b>                                               | <p>Uudenmaan ELY-keskus</p> <p><b>Juha Matikainen</b>,<br/><a href="mailto:juha.matikainen@ely-keskus.fi">juha.matikainen@ely-keskus.fi</a>,<br/>+358 295 021 246</p>                                                                                                             |
| <b>Ministeriön/ministeriöiden vastuushenkilö(t)</b>                                        | <p>Työ- ja elinkeinoministeriö:</p> <p><b>Tapani Kojonsaari</b>,<br/><a href="mailto:tapani.kojonsaari@gov.fi">tapani.kojonsaari@gov.fi</a>,<br/>+358 295 047 070</p>                                                                                                             |
| <b>Toteutusaika</b>                                                                        | 2022 - 2027                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Rahoituskehysarvio, julkinen rahoitus</b><br>(EU+valtio+kunta ja muu julkinen rahoitus) | 14 milj. euroa                                                                                                                                                                                                                                                                    |

**1) Yhteys EU:n strategioihin, Suomen saamiin maakohtaisiin suosituksiin sekä kansallisiin strategioihin, ml. RRF**

Toiminnan viitekehyksen muodostavat Euroopan komission maakohtaiset suositukset sekä hallitusohjelman keskeiset teemaa koskevat linjaukset. Tämän lisäksi on tärkeää huomioida keskeiset kansalliset strategiat sekä historiallisen suuri TE-palvelurakenteen uudistaminen työllisyyspalveluiden siirtyessä 1.1.2025 valtiolta työllisyysalueille ja kunnille.

Työmarkkinoiden kohtaannon valtakunnallisessa teemassa sekä EU-tason että kansallisia strategisia tavoitteita tuetaan kehittämällä valtakunnallisia toimenpiteitä kohtaannon ja liikkuvuuden edistämiseksi. Myös toimialakohtainen kehitystyö osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi ja kohtaannon edistämiseksi on keskeisessä asemassa.

**2) Lisäarvo kansalliseen toimintaan ja yhteistyö alueellisen rakennerahastotoiminnan kanssa**

Keskeinen tavoite valtakunnallisessa koordinaatiossa on vaikuttavuuden ja tehokkuuden lisääminen ja päällekkäisyyksien välttäminen ottaen huomioon sekä alueellinen ESR-toiminta että aikaisempien ohjelmakausien kokemukset. Tarkoituksena on mm. toimintamallien kehitys, hyvien ja huonojen käytäntöjen tunnistaminen, viestinnän parantuminen sekä hankkeiden hyvien tulosten ja toimintamallien juurruttaminen. Suhteessa alueelliseen rakennerahastotoimintaan valtakunnallisesti ohjataan ja koordinoitaan uudenlaisten palvelumallien kokeilua, jotka hyviksi toimintamalleiksi osoittautuessaan voidaan ottaa käyttöön kansallisesti.

Valtakunnallisen kehittämistoiminnan lisäarvo

- TEM:n valtakunnallisen työmarkkinoiden kohtaantoa ja työllisyyttä parantavien toiminnan kautta voidaan tarttua koordinoitusti ja hallitusti strategisesti tärkeisiin, ilmiölähtöisiin ja toimialakohteisiin haasteisiin.

- Lisätään toimijoiden välistä laaja-alaista yhteistyötä, kehittämistä ja verkostoitumista eri tasoilla.
- Mahdollistetaan koko maata käsittävän, esimerkiksi palvelujärjestelmään ja lainsäädännön uudistamiseen kytkeytyvän kehittämistyön sekä toiminnan laajamittaisen sopeuttamisen äkillisissä talouden suhdanteiden tai toimintaympäristön muutostilanteissa.
- Vahvistetaan organisaatioiden asiantuntijoiden monialaisen työn osaamista, millä tavoitellaan yhteistyön tehostumista, oikea-aikaisuutta ja tuloksellisuutta tukea tarvitsevien työttömien työllistymisen edistämiseksi.
- Poistetaan toiminnallista päällekkäisyyttä ja edistetään tulosten leviämistä.

#### Suhde alueelliseen ja kansalliseen toimintaan

- ESR:n valtakunnallinen toiminta täydentää ja laajentaa kansallisin työllisyysmäärärahoihin rahoitettavia palveluita toimimalla kehitysinstrumenttina mm. kokeilujen ja pilottien avulla.
- Valtakunnallisen mallin rakentaminen kohtaantoon eri alueiden ja toimijoiden välille mahdollistaa alueiden oman sisäisen toiminnan järjestämisen ja kehittämisen alueellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Ylialueellisten hankkeiden hyötyvaikutuksia ovat keskinäinen oppiminen sekä mittakaavaedut, kun toimenpiteitä toteutetaan laajasti.

### **3) Toiminnan kohderyhmät**

Hanke kuuluu *Polkuja töihin* –erityistavoitteeseen, jossa tavoitellaan mm. työhakijoiden, työttömien, työssä olevien sekä työvoiman ulkopuolella olevien kohderyhmien työllistymistä. Valtakunnallinen toiminta tukee myös *Uutta osaamista työelämään* -erityistavoitteen mukaista toimintaa, jossa kohderyhmänä ovat yritysten ja muiden organisaatioiden henkilöstö ja erilaisissa muutostilanteissa olevat työnantajat ja työntekijät. Valtakunnallisen hankkeen kohderyhmät tarkentuvat toiminnan sisällön tarkentuessa ja kohdentuessa mahdollisesti eri painopisteisiin. Myös ulkoisen toimintaympäristön muutokset vaikuttavat kohderyhmien painottamiseen osana valtakunnallista toimintaa.

### **4) Toiminnan konkreettinen sisältö ja mahdolliset alateemat; mitä toiminnalla tavoitellaan ja millaisia muutoksia nykytilanteeseen odotetaan; onko toimintaan aiemmin kohdennettu EU-rahoitusta**

Tavoitteena on osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen tehokkaiden työvoima- ja yrityspalveluiden avulla, sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa parantavien mallien ja palvelujen kehittäminen. Tarkoituksena on toiminta- ja palvelumallien kokeilu ja kehittäminen irtisanovan ja rekrytoivan yrityksen kohtaamisen helpottamiseksi hyödyntämällä mm. monikanavaisia palveluja ja monialaista osaamista sekä laajoja kumppanuuksia.

Työllisyyspalveluiden yritysyhteistyö on erittäin tärkeässä roolissa työllisyyden edistämiseksi, yritysten kohtaanto- ja rekrytointiongelmien ratkaisemisessa sekä potentiaalisten kasvavien ja kansainvälistyvien yritysten tunnistamisessa. Tavoitteena on vahvistaa TE-palveluiden aktiivista yritysyhteistyötä ja lisätä yritysten kontaktointia työmarkkinoiden tarpeiden ja piilotyöpaikkojen selvittämiseksi ja tilannekuvan luomiseksi.

Konkreettisessa kehittämistoiminnassa keskitytään mm. valtakunnallisten työllisyyspalveluiden kehittämiseen, palvelujen vaikuttavuuden nostamiseen uuden TE-palvelustrategian mukaisesti, viestinnän kehittämiseen sekä yhteistyön hyödyntämiseen. Lisäksi käynnistetään valtakunnallinen yritysharavointihanke yrityskontaktoinnin lisäämiseksi. Työllisyyspalvelut kytetään tiiviisti kehittämistoimintaan mukaan, jolloin myös kehittämistoiminnan tulokset hyödyntävät nimenomaan aluetasolla ja paikallisella tasolla tehtävää työtä.

Tavoitteena on koordinoitun valtakunnallisen toiminnan avulla vastata työvoiman kohtaanto-ongelmiin. Toimialakohtaisessa kehittämistyössä otetaan huomioon rekrytointivaikeuksista kärsivät alat, joiden tunnettuutta ja vetovoimaa lisätään sekä samalla kasvatetaan työnantajien tietoisuutta rekrytointimahdollisuuksista ja työntekijöiden tietoisuutta avoimista työpaikoista.

Toimenpiteiden tukevat hallitusohjelman mukaisesti yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyötä ja laajaa kumppanuutta. Kehittämistoimenpiteissä tulee huomioida aluekohtaisuus, alueiden erityispiirteet sekä käynnistyvät työllis-

syysalueet. Tavoitteena on, että hankkeissa kehitetyt hyvät käytännöt ja toimintamallit ovat sovellettavissa tulevien työllisyysalueiden käyttöön. Kehittämistoiminnassa tulee näkyä työllisyysalueiden toimintaa tukevia yhteistyörakenteita huomioiden työnantaja-asiakkaiden sekä henkilöasiakkaiden tarpeet.

#### Valtakunnallisen toiminnan tavoitteet

- Työmarkkinoiden tarpeiden ja tilannekuvan selvittäminen
- Parannetaan työmarkkinoiden kohtaantoa ja edistetään liikkuvuutta eri palveluja kehittämällä, hyödyntämällä ja yhdistelemällä.
- Tuetaan eri toimijoiden ja toimialojen välistä yhteistyötä pilotoimalla uusia toimintamalleja kohtaannon lisäämiseksi.
- Parannetaan kohtaantoa positiivisissa ja negatiivisissa rakennemuutostilanteissa lisäämällä viranomaisten ja verkostokumppaneiden yhteistyötä sekä kehittämällä toimintatapoja ja –prosesseja ja osaamista.
- Kehitetään toimintamalleja työvoimaa rekrytoivien ja irtisanovien yritysten tarpeiden yhdistämiseksi, jota pilotoidaan eri toimijoiden kanssa ja tuetaan digitaalisten palvelujen avulla.
- Toteutetaan muutostilanteiden kehittämiskokeiluja ja edistetään muutostilanteiden ennakointia ja hallintaa.

Valtakunnallinen toiminta on käytännössä mm. hyvien alueellisten mallien edelleen kehittämistä, mallintamista ja levittämistä kansalliseen politiikkaan sekä viestinnän vahvistamista. Toiminnan aikana toteutetaan pilottihankkeita erityisesti toimialoilla, jotka vaativat esim. alaa koskevan muutostilanteen vuoksi eniten kehittämistoimenpiteitä. Valtakunnallinen toiminta organisoidaan valtakunnallisen koordinaatiorahankkeeksi, jonka puitteissa käytännön kehittämistoimintaa toteutetaan joustavasti ostopalvelujen ja pilottien avulla. Valtakunnallisen toiminnan joustavan suuntaamisen vuoksi toimintaa organisoidaan alahankkeittain esim. toimialakohtaisen kehittämistoiminnan tukemiseksi. Valtakunnallista toimintaa tukee kansallisista toimijoista muodostuva verkosto (mm. julkiset työvoimapolitikan palvelut; 1.1.2025 alkaen kunnat ja työllisyysalueet). Vastaavaa aiempaa ESR- tai muuta EU-rahoitteista hanketta ei ole toteutettu aiemmin, mutta erilaisissa hankkeissa on ollut kehittämisaihiota, joiden perusteella valtakunnallinen teemaesitys on koottu.

#### **5) Yhteistyö, kumppanuudet, yhteiskehittäminen; mitä toimijoita mukana suunnittelussa ja toteutuksessa, missä rooleissa; millä tavoin osallistettu kohderyhmää**

Hankkeen tavoitteista on vuoropuheltu eri toimijoiden kanssa prosessin aikana. Keskusteluissa on ollut mukana edustajia mm. ELY-keskuksista ja TE-toimistoista sekä nykyisten valtakunnallisten ESR-hankkeiden ohjausryhmien edustajia. Myös kansallisia hankkeita, mm. PORE-hanke on kuultu toiminnan suunnitteluvaiheessa. Samoin työ- ja elinkeinopolitiikan yhteensovitus- ja toimialakohtainen kehitystyö mm. sote-hynte –toimialan osalta on ollut osa yhteiskehittämistä. Valtakunnallisen teeman johtoryhmässä on edustettu laajasti eri toimijat ja sidosryhmät.

#### **6) Tulosten mittaaminen ja käytettävät indikaattorit**

Tavoiteltu kehittämistoiminnan avulla saatu muutos voi näkyä konkreettisesti esim. yhdenmukaisena järjestelmänä, mallina tai toimintatapana vapautuvan työvoiman ja rekrytoivien yritysten kohtaamisen helpottamiseksi. Samalla parannetaan yrittäjien ja yritysten sopeutumiskykyä erilaisiin muutostilanteisiin. Tuloksena on siten myös parantunut tuottavuus ja tuloksellisuus yrityksissä ja muissa työorganisaatioissa. Toiminta hyödyntää ja toiminnassa hyödynnetään työvoima- ja yrityspalveluja tarjoavia ja kehittäviä tahoja sekä kumppanuusverkostoa kokonaisuudessaan. Toiminnan pääasiallisena lopputuloksena hankkeisiin osallistuvat työnhakijat, työttömät ja työvoiman ulkopuolella olevat ovat pääsääntöisesti työllistyneet tai siirtyneet koulutukseen kulloinkin työllisyystilanne huomioiden. Työnantajien rekrytointivalmiudet koskien kohderyhmiä ovat lisääntyneet ja työmarkkinat ovat monimuotoistuneet. Eri toimijoiden tarjoamia työvoima-, yritys- ja monialaisia ja -ammattillisia ohjaus- ja neuvontapalveluja sekä yhteistyöverkostoja on kehitetty toimivammaksi, saumattomammaksi, vaikuttavammaksi ja saavutettavammaksi kokonaisuudeksi eri puolilla Suomea paikalliset erityispiirteet huomioiden.

#### **7) Toiminnan jatkuminen teemaan kuuluvien hankkeiden päättymisen jälkeen**

Työllisyysasteen nostamista ja työmarkkinoiden toimintaa edistetään hanketoiminnan päättymisen jälkeen osana kansallista toimintaa. Hankkeen aikana kehitetyt toimintamallit siirtyvät osaksi organisaatioiden normaalia toimintaa.

## **8) Viestintäsuunnitelma**

Hanketta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä alueellisten toimijoiden ja kansallisen verkoston kanssa. Valtakunnallinen toiminta kytkeytyy kiinteästi osaksi kansallista hallitusohjelman ja julkisen työvoimapalvelun mukaista kehittämistoimintaa tuoden toimintaan lisäarvoa ja vaikuttavuutta. Viestintä ja vuoropuhelu alueellisten toimijoiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa on tiivistä ja jatkuvaa.